

Jorge-Yamam Serrano
projecte teatral

“JO, BARRI”

Títol provisional

Introducció proposta teatral.

Argument, personatge... espai públic... i...

Bé, abans de res, t'he d'advertir... abans que continuïis escoltant i tirem endavant,
que jo... jo... sóc un barri.

(silenci incòmode, molt molt incòmode...)

Si...

Jo... sóc un barri. No una persona que t'explica la seva història d'infant tímid, terroritzat; una èpica, obrera, rabiosa i lacrimògena història. Jo sóc un barri.

I encara que parlo per tots els barris, sóc el barri de la Zona Franca de Barcelona. Ara m'han canviat el nom pel barri de "La Marina" per evitar l'estigmatització que he patit, que han tatuat als meus carrers i jo, al seu torn, a la pell dels veïns, al seu cos i al seus moviments.

Canviar el nom així... és com treure a la "fam" la seva paraula, però no donar menjar. M'agrada més la Zona "Franca", per la franquesa; "la zona honesta", un lloc segur, que és el contrari de zona insegura.

Res a veure amb la feminització d'un dictador, el nom del qual no vull recordar perquè el lloc, dels honrosos llocs, si vull recordar... i que se'n recordin.

Els únics que en el món han tingut veu i gran ressò, han estat les persones, i sabem que no totes... Però encara menys els barris.

Als animals els han fet parlar... en tots els contes, rondalles i pel·lícules de Disney. Els animals han parlat per la veu prestada per autors i actors... La de vegades que els heu sentit, des de ben petits, per boca dels vostres pares i mares. Gats, aneguets, ossets, rates... fins i tot "els porcs". Els porcs han parlat amb la veu d'algú proper, potser algun familiar... Les coses també han parlat; escombres, robots, tetes, joguines, ninots de fusta... Dramàticament, aquí, ha parlat tot déu.

No obstant això, als barris ningú ens ha volgut deixar la seva veu, la seva alta veu. Ningú. Ningú ha volgut escenificar-nos, ni personificar-nos. A veure... per ser honestos, i mantenir una "zona franca", si hi ha un, el Candel. En Paco Candel va prestar la seva veu i lletra als barris a molts llibres. I jo... li robo. I com li robo per necessitat, és veí i bona gent, estic segur que m'ho perdonaria. També tinc en el punt de mira al Manuel Delgado, antropòleg especialista en espais urbans i públics. Per cert, per a aclarir-ho i que no hi hagi dubtes; on més es roba no és a la zona franca, sinó des de la zona alta.

Doncs això, que els barris no parlem, potser algun crit.

No és una queixa, és un "quejío".

O ni això.

Jo, ara, només parlo.

Parlo i parlo, sense pensar-ho molt, amb emoció, amb poca traça...

Segurament, fins i tot em contradic, però... entén-me, no estic acostumat que m'escoltin.

Jo, per a això, perquè per fi m'escoltis, estic parlant des de aquest cos, el cos de Jorge-Yamam Serrano. L'he vist créixer. També marxar, fugir, evitar-me,

avergonyir-se, ocultar-me... Però no li culpo, bastant culpa càrrega; la culpa, l'ansietat i el deure del fill de l'obrer. Una ferida que l'orgull precàriament tapa, i que es reobre cada vegada que torna a mí, alguns diumenges, per a dinar amb els seus pares.

Us dic que ha acceptat la meva petició perquè (amb brusquedat) li vaig agafar de la gola i de la ploma. També per culpa, perquè se sent en deute amb mí,...
perquè ell en veritat és carn de barri,
carn picada de barri obrer,
de barri perifèric,
de barri dormitori desvetllat però amb somnis,
de raval,
d'extraradi,
de barri del cinturó,
educat a cops de cinturó,
de barri humil, com són els autèntics barris,
ja que els barris rics... no són barris,
Potser ho aparenten, però no ho són.

Com et deia, això és una creació d'encàrrec, una feina d'encàrrec que li faig jo mateix. Alguna cosa seva personal, biogràfica se li colarà, perquè el conec, i a escena fa aquestes coses... documental, biodrama, ficcions de la realitat... Bé, espero haver-ho dit bé perquè jo, com molts, vaig com un gos perdut amb això de les etiquetes i els gèneres dramàtics. Crec que m'ha dit que no és del tot postdramàtic, que personatge sí que hi ha, i que sóc jo, un barri.

El creador, Jorge-Yamam. Serrano. Motivacions.

Tema-subtemes, objectius, idees principals, espai públic...

Ara que ja puc parlar, confesso que no sabia si deixar presentar aquest projecte al personatge, al barri. Però la veritat és que em va venir així, em va agafar de la gola i de la ploma. Ho he permès perquè em sento en deute amb ell i perquè també, és una mostra "viva" de com podria ser la proposta.

De l'obra, molt ja ho ha explicat abans el personatge; temes, idees, punt de vista, to, influències... **L'objectiu** principal seria desenvolupar una peça teatral en forma de monòleg, on el personatge principal és el barri de la meva infància, de la meva adolescència, on encara viuen els meus pares, el barri de La Marina, "la Zona Franca". També inclouria alguns personatges, situacions i singularitats identificables a tots els barris perifèrics, obrers, humils... Tot això, des del punt de vista del "barri", des d'una personificació, prestada i temporal.

Parlar a través d'aquest "personatge", i que el personatge literalment parli a través de la meua veu i del meu cos, generarà en l'escriptura i la proposta més

Altres objectius recerca: Què és un barri? Què fa que un lloc, urbà i públic, sigui un barri? Què determina aquesta essència, aquesta definició no acadèmica, aquest sentir real?

joc, llibertat i paradoxalment més possibilitat de veritat, humanitat i d'explorar territoris simbòlics i polítics.

Potser podria avançar que un barri, en veritat, el fan les persones. Per això, en aquesta obra "el barri" es manifesta en una persona. Un barri és la trobada de persones i de les seves vides, en un espai, igual que al teatre. Contemplo incloure a escena persones, a cossos del barri de la Zona Franca.

La sinopsi argumental

El personatge protagonista és un lloc, un barri de perifèria. Vol ser escoltat, "sentit", vist. En el fons vol ser acceptat tal qual és. Els obstacles són l'estigmatització, les creences, la política urbanística, l'economia, la vergonya... Detecta una crisi d'identitat que li farà viatjar en escena, cap a un creixement catàrtic i col·lectiu.

Aquest projecte vols ser un joc d'ironia, un document de crítica social política, en un testimoniatge emocional, una rondalla testimonial.

On has nascut, on has crescut, el lloc d'origen amb el seu capital social i econòmic, marca les persones, les esculpeix. Deixa empremta al cos, al moviment, a la pell, a la mirada... En aquest sentit, recordar la brillant performance d'Albert Vidal, on exposava en un museu a persones que havien desenvolupat la seva professió durant tota la seva vida i que era evident a què s'havien dedicat. El treball i la vida els havien esculpit.

Temes i subtemes...

És possible que el que et fa vergonya, allò que amagues, tingui un gran valor i sigui compartit? Té valor i bellesa el que no valorem?

Objectiu peça: parlar del valor d'allò que no es valora, de la vergonya, a través els barris humils. També, de la seva transformació, del seu context social i polític. En el fons, parlar de l'èpica dels fills dels obrers de barri d'extraradi, de la lluita de les mares obreres, de la immigració... dels silenciats.

*“Nosaltres, els hereus del poder dels esclaus, gosem subjectar el fuet imaginari, amb culpa i nafra, per no ser colpejats, per un deure, per una lluita, per una autoestima dissimuladament baixa. **Abans de l'orgull de classe, ve la vergonya.**”*

El **tema central** d'aquest projecte és el valor i en segon terme, la identitat. Un altre dels temes és la immigració. Els barris i més encara els de perifèria, dels "afores", **són fills de la immigració**. Un "immigrant" és un error lingüístic voluntari, ja que si una persona ve de fora i arriba, ja no és immigrant i encara més si es queda. Llavors un immigrant és una paradoxa, és una fallada del sistema; no existeix, és un invisible, no reconegut, perquè ja ha arribat. I no només arribat, s'ha quedat. Fins i tot ha tingut fills, però continua sent "immigrant". Passa el mateix amb els barris o llocs. Els barris com Zona Franca, Nou Barris... encara que estan ja integrats a la ciutat, continuen sent suburbis, perifèries.

*El teló és un tendal verd
que cobreix la llum per a anar a la foscor,
a la perifèria.
I el teatre és una perifèria,
una frontera,
entre la realitat i la ficció,
entre la imaginació i el record.
Una frontera on conviu la llum i l'ombra,
el poble i els seus humils mites.*

Altres punts importants del projecte:

El públic... és "el barri" del teatre.

Continuar jugant amb la metàfora i la personificació; en l'ecosistema teatral i el seu espai, el públic és el més semblant al barri (esborrany):

*Els barris normalment ni parlem, ni som escoltats.
No ens escolten, encara que som aquí...
Ens passa com a vosaltres, el públic.
Jo, fent de "víctima",
de "col·lectiu a l'ombra de la societat, a la penombra",
i aquí esteu vosaltres... el públic.
En un teatre, el públic és el més semblant al barri.
Ens passa el mateix. (assenyala a públic i a ell)
Per norma, no parlem, ni ens escolten,
però som aquí.
Encara que vulguem parlar, ens contenim
o ens contenen.
Contenim la tos,
els moviments,
l'emoció,
la ràbia,
la "fam" ...*

*Deixem el protagonisme a uns altres, l'aplaudiment...
 Intentem no molestar, no anar a pixar...
 Reprimim les nostres necessitats més essencials...
 Sou aquí per blocs, com als edificis d'aquells que semblen ruscós.
 En el públic i en el barri,
 s'intenta ficar el nombre més gran de persones
 en el menor espai.*

***El públic... sou el barri... del teatre.
 El barri, és el cul de la ciutat.
 El cul i l'esquena. "***

Sensorialitat a escena, als cossos, a l'espai.

El públic, quan entra a l'espai escènic, hauria de tenir la sensació d'estar al "barri", hauria de fer olor i sonar com a tal. El cossos han de sonar com a tal. El maó de construcció "periférica" al protagonista serán persones del barri." Hem de rebre la proposta també per canals inconscients. Realitzar una recerca per jugar amb textures visuals, materials i sonores. Per exemple; soroll de transistor, de ràdio, de "Regetton", "Drill", de "flamenc", de "Teletaxi", de "Catalunya Ràdio", de converses, d'obres, de distorsió...

Arquitectura

Objectiu: Recerca dramàtica de l'arquitectura del barri; significances i possibilitats de materials com el ciment, el maó, l'aigua... aplicada al cos, a l'espai. També els noms dels carrer al voltant de casa meua a La Marina, que generen un món que podem portar a escena: carrer Foneria, Minería, Energía, Al·lumini, Bronze, Alts forns, Motors, Foc...

Realisme simbòlic i poètic.

El llenguatge i to per a explorar: en una capa tindríem un realisme social, biopolític. En una altra capa, el to és un testimoniatge emocional i personal, disfressat de ficció. Com a tercera capa, una gran poètica que projectaria imatges ordinàries com a extraordinàries, metàfores i personificació (esborrany):

*"I el tapisser i l'afilador, arribaran anunciant,
 pels seus altaveus, la primavera.
 Les formigues entumides per la hibernació,
 despertaran de nou
 i sortiran dels seus forats de ciment,
 I seran el formigó armat,
 el formigó alçat.
 I les muntanyes de totxo vermell, cobraran vida,
 i cridant, es desprendran de les seves cadenes d'acer i ciment,
 caminaran per la ciutat, com gegants.
 Blocs de pisos ambulants, com arque de Noè,
 ballaran per la ciutat.*

Milions de pomes prohibides es regalaran a les biblioteques.

*Milions de geranis, de plantes dels diners, cobriran la ciutat.
 Les figures de Sant Pancraç a les cuines, ja no demanaran feina;
 alliberats de la seva càrrega ascendiran
 pel tub de la campana extractora, fins al cel.
 I els tapets de ganxet, atraparan els somnis i adormiran les pors.
 I la roba estesa serà la nostra orgullosa bandera,
 enlairada després de cada rentada.
 Nens i cadires envairan els carrers.*

*I llavors, les fotografies emmarcades, d'avis i nadons,
 s'exposaran al Louvre de París
 i les figures de dàlmates i ballarines de porcellana,
 trencaran rècords en subhastes a Londres.
 I el braser elèctric, serà un petit Sol sota la taula,
 que escalfarà cors, sense cremar-los.*

*I el tendal verd de les finestres
 serà la parpella de Déu,
 que separa la llum de la foscor,
 el primer dia de la creació.
 Els blocs de pisos seran catedrals
 on qualsevol mena de família, serà sagrada.
 I seran tan altes, que arribaran al cel.*

*I després de crear el cel a la terra,
 al setè dia,
 l'obrer, per fi, descansarà.*

*Arribarà el dia,
 que veurem jugar les estrelles al celobert.*

*I al pati...
 de butaques."*

Dionís Vs Apol·lo.

Al projecte hi ha un cert xoc entre dues energies, entre dues entitats, dues essències, dues forces divines, **Dionís i Apol·lo**:

- L'ordre i el caos,
- Vida i control
- l'Eixample i el seu pla Cerdà, contra el barri antic i el raval.
- Ciutat Cívica i dominada, "ni un paper a terra" contra la ciutat espontània, bruta, poètica, brutal i creativa.
- Noucentisme i Modernisme; Eugeni d'Ors contra Joan Maragall.
- La celebració, el festeig, deixar-se portar, l'espontaneïtat sense culpa contra el deure, el treball, el compliment, el racionalisme, el pla, la culpa...

Estructura(s)

Plantegem inicialment la progressió dels següents arcs:

- De la por a la vergonya, a l'amor, connexió i reconeixement.
- De la precarietat a la riquesa; del no valor al valor.

L'estructura inicial a investigar es constituïria per tres grans blocs o fases, moguts pel principi de la contradicció: **Tesi > Antítesi > Síntesi**

Tesi: El Ser (protagonista) és reconegut com a identitat, però no íntegrament. Reivindica constantment la seva identitat.

Antítesi: Allò que és en ell, surt d'ell i es nega a si mateix en l'altre. Es produeix la negació, el conflicte i la contradicció. Això provoca una autoescissió, una alienació, una pèrdua emocional i d'identitat

Síntesi: El Ser real, la Totalitat, ha estat aconseguida. Arriba a la superació, a l'autoreconciliació de l'ésser.

METODOLOGIES

A la recerca i creació puc distingir dues grans línies:

"externa" documental

- Consulta bibliogràfica i documental de:

Llibres, assajos, articles, conferències/xerrades, vídeos d'entrevistes.

Cerques per internet sobre els temes, subtemes, arxius visuals, sons, arquitectura...

- Oral. Recull de les històries i anècdotes passat i present del barri a la meua família, veïns del barri de la zona franca i altres barris.

- Trobades amb especialistes i professionals.

- Observació arquitectònica. Observació pràctica i treball de camp dels espais construïts al barri de la Zona Franca i d'altres barris (edificis, carrers, parcs, equipaments...) Observació dels materials, sensorial... Càrrega identitària, històrica i emocional dels noms dels carrers: Ex: Carrer Energia, carrer del Foc, Alts forns, Motors, Foneria, Alumini, Bronze...

"interna"

- Espai i temps de l'autor d'una recerca interna, personal, emocional, introspectiva, reflexiva, de recerca en la memòria biogràfica.

- Constel·lacions sistèmiques creatives.

Una pràctica a mig camí entre recerca interna i externa. Una mena de recerca profunda del inconscient individual i col·lectiu desplegada en un espai de forma dramàtica. Les constel·lacions són una eina provinent de l'àmbit psicoterapèutic, que tracten de manifestar els aspectes més profunds o inconscients d'un individu o d'un col·lectiu en un sistema. Les més conegudes són "les constel·lacions familiars". Aquestes sistèmiques treuen a la llum el que anomen "guions ocults", o sigui patrons i estructures inconscients que afecten a la persona i a les seves relacions. I les Creatives? Quique Culebras integrant de la nostra companyia, Associació Teatrod CERCA va acabar formant-se en constel·lacions sistèmiques aplicades a processos creatius, de ficció. Són els únics que apliquem aquesta eina a la recerca i creació dramàtica.

La metodologia es complementarà en sessions pràctiques de treball a la sala d'assaig i amb dramaturgia a peu d'escena.

JORGE-YAMAM SERRANO

www.jorge-yamam.com

Inicia els seus estudis combinant art dramàtic i audiovisuals. Posteriorment realitza el grau de direcció i dramaturgia. Com a actor, ha treballat amb La Cubana, amb Sergi Belbel al Teatre Nacional de Catalunya, amb Juan Mayorga... S'integra a "La Invenció" de Josep Pere Peyró, amb diverses obres en gira internacional com per exemple "Las puertas del cielo" (Europa-Àfrica, Premi al muntatge més innovador, Ribadavia). L'interès per investigar el llenguatge escènic també el desenvolupa amb la seva companyia Teatrod CERCA, conegut col·lectiu per representar obres en cases i espais no convencionals des de 2003. Protagonitza i produeix "Fando y Lis", nominada als premis Max, amb temporada al Círculo de Bellas Artes de Madrid i festivals a França, entre altres.

CINEMA destaca amb un dels principals papers de la reconeguda "REC", dirigida per Jaume Balagueró, en el paper de tetraplègic a "Diario de una Ninfómana" i va rodar a Alacant com a protagonista d'"Orson West". És el protagonista espanyol a la coproducció internacional "Train Station", produïda per més de 20 països. Ha rodat a Catalunya i més tard a Corea del Sud (Seül) la sèrie internacional "The legend of the blue sea". Actualment està rodant un dels papers principals de la pel·lícula "A dios ya no le importamos" de Nico Aguerre.

Com a **CREADOR TEATRAL**, la peça en aparadors comercials "CTRL-ME". Ha ideat presentacions per a publicitat i màrqueting. Ha escrit, dirigit i protagonitzat l'obra "QUE VAYA BONITO", guanyadora del Premi Moritz FiraTàrrrega 2012 al millor espectacle i finalista nominada al Premi MAX Espectacle Revelació 2014, entre altres reconeixements. Per encàrrec ha escrit i dirigit la coproducció "El Lloc" per a Íntims Produccions, becada a FiraTàrrrega i amb temporada a la Sala Flyhard. També ha escrit les dues obres de teatre documental "Columbine at sun" i l'exitosa "CAMARGATE". En gira, amb la coproducció internacional "Cuando todos pensaban que habíamos desaparecido", una obra de creació col·lectiva amb la companyia mexicana Vaca35, que va fer temporada a la Sala Villarroel de Barcelona i al Teatro Español de Madrid. També ha escrit i dirigit al Teatre Lliure l'obra "La Revelació", produïda pel Festival Grec de BCN (Finalista Premi BBVA de Teatre a la millor obra 2020, becada per a creació/innovació per la Generalitat de Catalunya). Participa al Centro Dramático Nacional en "El teatro por llegar, la ventana del CDN".

Acaba d'estrenar al 2025 al TNC "Els contrabandistes de llibres de Daraia" amb Iban Beltran.

Projectes comunitaris i mediació: El projecte ArtiPart, que dirigeix a la Sala Beckett, col·laborant amb Hangar i La Escocesa amb la Fundació Joia. Taller i creació amb persones amb trastorns de salut mental.

Ponent escola judicial "Estatut de la víctima", "Trastorns de salut mental", "Declaracions crítiques",

Convocatòries i beques:

*Guanyador de la Menció especial de TEATRONIKA amb el text teatral per a robots andròides "Ovejas y pastores".

*Guanyador Carlota Soldevilla 2020 amb el projecte innovador Escena distante; Teatre Lliure, Temporada Alta.

*Tres vegades becat per a la investigació i innovació en l'àmbit de les arts escèniques per la Generalitat de Catalunya (2023, 2020, 2017).

*Guanyador de la beca Walter Benjamin 2019 per a creació artística itinerant en espais públics.

*Residència-Ajuda a la creació "El cicló/Teatre Tantarantana" 2015 amb el projecte "Camargate".

*Residència-Ajuda a la creació a FiraTàrrrega en 3 ocasions: 2012, 2013 i 2015 amb els projectes "Que vaya bonito", "El Lloc" i "Cuando todos pensaban que habíamos desaparecido".

Docència: Actualment és professor a l'Escola Superior d'Art Dramàtic Eòlia i a l'Estudi Laura Jou.

Entrevista a TVE, programa "Atención Obras" explicant treballs anteriors..

<https://www.rtve.es/alacarta/videos/atencion-obras/atencion-obras-vaya-bonito-teatro-terrazas-barcelona/2575211/>

Telf. 639390592
quevayabonito21@gmail.com

MATERIALS DE CREACIONS ANTERIORS

Feu click ↓

[Enllaç a Materials de creacions anteriors](#)

A l'enllaç podreu veure totes les creacions anteriors. Un cop dins podreu fer click a cada cartell d'espectacle i es desplegarà un dossier complet.

Aqui enllaç de l'obra complerta LA REVELACIÓ al Teatre Lliure Festival Grec
https://youtu.be/PK_QX8496lo